

Mor el claretià Rafael M. Serra, persona clau en la documentació sobre els màrtirs

Ds, 28/08/2021 per Catalunya Religió

([Claretians](#)) Aquest dimecres ha mort el pare claretià **Rafael M. Serra Bover** a l'edat de 92 anys a la Comunitat Cúria Assistencial de Barcelona. Gran expert i professor de Sagrada Escripura, ha fet també una aportació significativa a la Congregació en la documentació per a la [beatificació dels màrtirs claretians](#). La missa funeral s'ha celebrat aquest divendres al santuari-parròquia del Cor de Maria de Barcelona.

Nascut a Valls el 9 de febrer de 1929, era fill de **Salvador Serra** i **Assumpció Bover**, que formaren una família molt cristiana i compromesa en temes d'Església, que van donar a l'Església els dos fills que tingueren: en Rafael i en Salvador, tots dos claretians. El seu pare, fill també de paleta era mestre d'obres. El seu germà Salvador anava pel mateix camí i havia fet la carrera d'aparellador. En aquest sentit el pare Rafael diu que la seva família era "molt edificant".

Ens ha deixat unes completes notes biogràfiques, plenes de detalls i anècdotes, escrites amb el seu característic to d'humor, sovint i irònic i fins sarcàstic, que ens ha estat molt útils per resseguir el seu itinerari vital.

Va quedar molt marcat pels esdeveniments sagnants de la guerra civil, especialment per l'assassinat del seu oncle **Josep** a Lleida i el de tants capellans, religiosos, religioses i laics compromesos.

De petit va anar a escoles religioses: Vedruna, Germanes de la Sagrada Família, Germans de Sant Gabriel i, finalment, va ser de la promoció que va estrenar el col·legi Claret de Valls, on va conèixer els claretians que hi treballaven: els pares **Labastida, Esqué** i **Josep M. Codinachs**.

Missioner? "Li vaig dir que sí"

Ell, però, ja coneixia els claretians. Va tenir un oncle-avi que fou claretia i passà al clergat secular. Després de la guerra, quan encara no hi havia claretians a Valls, va anar-hi a predicar (segurament la novena de la Candela) el pare claretia **Joan Serra**, que es va hostatjar a casa seva. I un d'aquells dies li va preguntar si volia ser missioner. Diu textualment amb el seu sentit de l'humor: "per no dir-li que no - em semblava lleig- li vaig dir que sí. I allà, i aleshores, van començar tots els meus mals". Fou en efecte l'inici no dels seus mals, sinó de la seva vocació de missioner claretia.

Als 11 anys, el 6 de setembre de 1940, marxà cap al postulatat que els claretians teníem a Cervera. Després de dos anys, es traslladà al centre formatiu d'Alagon (1942-43) i després al de Barbastre (1943-45), on quedà impregnat pel testimoni recent dels 51 màrtirs assassinats en aquella localitat.

Després passà a Vic per fer el noviciat. Hi arribà, amb 18 postulants més, el dia 17 d'agost del 1945. El seu mestre de novicis fou el pare **Mascaró**. Feu la primera professió a Vic mateix el 8 de setembre de 1946.

Continuà la formació amb els estudis de filosofia a Solsona, del 1946 al 1950. Allà es trobà amb el seu germà Salvador el qual, tot i voler ser jesuïta i ser admès a serho, la mare convencé que es fes també claretia per tenir els dos fills en la mateixa Congregació, perquè segons diu el pare Serra "així era més difícil que els enviessin tots dos a missions".

Venia després la Teologia, que cursà a Valls a partir del 1949. Va tenir de prefecte el pare **Josep M. Solé Romà**, de qui reconeix una gran influència en la seva formació i en la decisió de seguir fidel a la vocació. A Valls mateix emet la seva professió perpètua l'11 de febrer del 1950 i és ordenat el 20 de juny del 1953 pel cardenal de Tarragona **Benjamin de Arriba i Castro**. Un any abans va tenir una pleuritis, que apuntà a un dels punts febles de la seva salut.

Pel setembre del 1953 marxa cap a Roma a perfeccionar els estudis eclesiàstics. Amb ell van, entre altres, el pare **Fernando Sebastián** i l'estudiant **José Saraiva Martins**, que amb el temps serien arquebisbes i cardenals.

Forma part de la comunitat de Piazza Euclide, al barri romà del Parioli. Fa la llicència en teologia a la Gregoriana, amb notes excel·lents, i durant el curs 54-55 fa cursos al Pontifici Institut Bíblic. Els ha d'interrompre perquè al febrer del 55 pateix una altra pleuritis, a conseqüència de la qual el destinen al Mas Claret, prop de Cervera, per refer-se.

Prou recuperat, pel desembre del 1955, és enviat amb el pare **Just Arola** a Sant Boi, per acomodar un gran casalot per postulatat. Posteriorment, el destinen a Valls a fer de professor d'Esriptura durant els cursos 56-58.

Torna a Roma, a l'Institut Bíblic, on aconsegueix el batxillerat en Bíblia, amb notes excel·lents (1958-59).

En el curs 1959-60 s'inaugura el Claretianum, com a centre internacional d'estudis. Ell hi és destinat com a professor. Ho serà durant dos cursos, perquè el 12 d'octubre de 1962 marxa cap a Jerusalem per perfeccionar els estudis bíblics al Pontifici Ateneu Antonià, portat pels Franciscans.

Retorna al Claretianum, on segueix fent classe de grec bíblic, hebreu i Antic

---

Testament, fins al seu tancament el 1971. En aquell any, i en la mateixa ubicació, els claretians inauguren l'Institut de Vida Religiosa, en el qual continua les seves classes sobre temes bíblics i publica diversos articles.

Formació teològica de dones religioses

Des del 1963 i durant 25 anys fou també professor de Sagrada Escripura en la secció espanyola del Pontifici Institut Regina Mundi, agregat a la Pontificia Universitat Gregoriana, que ha tingut un paper molt important en la formació teològica de dones, especialment religioses d'arreu del món. Les seves classes aquí, com en l'Institut de Vida Religiosa, eren molt apreciades.

Això, i altres circumstàncies, el portaren a establir estrets lligams amb un bon grup de religioses i congregacions, com ara les germanes serventes de Jesús, les de sant Josep de Girona, les del Sant Àngel Custodi, les Religioses de Maria Immaculada, les germanes Filles de Crist Rei, les Carmelites Missioneres, les Carmelites Missioneres Teresianes i de forma molt especial amb la Companyia de Santa Teresa de Jesús de la Via de la Val Canuta de Roma. D'ençà del juliol del 1965, just estrenada la nova casa, era el capellà d'aquella comunitat on estava la cúria general. El 9 de febrer del 1986 va rebre de la superiora general la carta de Germandat, fent-lo participant, en vida i després de la mort dels béns espirituals de la Companyia, com indica ell en les seves notes, afegint: "si no pregunuen per mi els frares, ho faran les monges!".

El 1972 és destinat a la comunitat que acompanya el cardenal **Larraona**, ubicada en una part del Claretianum, juntament amb el pare **Francisco González**. Només un any després moriria el cardenal (7 de maig del 1973) i tornà a la comunitat del Claretianum i les seves classes a l'Institut de Vida Religiosa.

El 26 d'abril de 1977, al Lateranum, defensà la tesi, que meresqué Summa cum Laude, amb la qual obtingué el doctorat en Sacra Theologia. El títol de la dissertació és ben significatiu: 'Ensayo de estudio de terminología hebrea del amor de Dios en el libro del Deuteronomio y en los profetas Amós, Oseas, Isaías, Jeremías y Ezequiel'.

Documentació dels màrtirs claretians

El 25 d'octubre de 1989, el pare general dels Missioners Claretians, **Gustavo Alonso**, el nomena postulator general, en haver mort sobtadament l'anterior, pare **Ochoa**. Aquest nomenament va ser per a ell difícil de pair, sobretot perquè l'obligava a deixar el seu estimat Claretianum i a traslladar-se a la comunitat de la cúria general. Però s'hi dedicà de ple a la complexa elaboració de la *positio* de les diverses causes dels nostres màrtirs, més de 200, avui ja feliçment beatificats.

Tant completa va ser la tasca feta, que la Congregació per la Causa del Sants va considerar que la documentació era excessivament llarga i minuciosa i calia abreujar-la. Gràcies, doncs, als seus esforços, arribà la beatificació dels nostres màrtirs d'aquí i també del pare **Andreu Solà** de Mèxic. La beatificació dels 51 màrtirs de Barbastre a Roma, el 1992, va ser per a ell un moment de molta felicitat i emoció. Guardava com una relíquia la sotana que va portar aquell dia, amb la que va abraçar el papa **Joan Pau II**.

El 2003 és destinat pel pare general a Catalunya, a la comunitat de Sallent, on ajudà pastoralment a la parròquia i a la casa natal del pare Claret.

El 2007, davant el deteriorament de la seva salut, és destinat a la infermeria provincial, on ha passat tots aquests anys en una situació de gran limitació i dependència, viscuts amb molta resignació i humilitat. Tot i superar la COVID, al final el seu cos ja no ha pogut més.

La seva esperança i la seva fe enfront de la mort, ens l'expressa amb aquestes paraules que ens ha deixat escrites:

“No em fa por la mort. No existeix. Per al cristià només hi ha vida. Vida en aquest món. I vida en l'altre. Una vida nova que de debò val la pena de preparar-nos a viure-la. I on cantarem sense desafinar gens. Cadascú el càntic nou, seu. I fins i tot potser tocaré un arpa o la cítara com ho feien aquells 24 vells que va veure sant Joan (Ap 5,8) Quan havia de tornar de Roma vaig escollir com a destí l'estada a la casa del pare (Claret) a Sallent, i així la marxa a la casa del Pare del Cel se'm farà mes suau. A la casa del Pare ens esperen el nostre germà gran Jesús (pobret quant va patir!) i la seva i nostra Mare Maria (pobreta quant va plorar!), i tants germans i amics. I fins i tot els enemics ens seran de debò amics.

Espero arribar-hi per la misericòrdia de Déu que és molt més gran que tots els meus pecats; espero d'arribar-hi encara que sigui una mica socarrat; com diu Sant Pau: ‘Sobre aquest fonament es pot construir amb or, amb plata, amb pedres precioses, o bé amb fusta, amb herba seca o amb palla, i ja es veurà què val l'obra de cadascú: el dia del judici la posarà en evidència, perquè es manifestarà acompanyat de foc, i el foc comprovarà el valor de cada obra. Si l'obra resisteix, el qui l'ha construïda en rebrà la recompensa, mentre que, si crema, en sofrirà la pèrdua, tot i que ell se salvarà, però com qui s'escapa just del foc’ (1ª Corintis 3, 12-25). És a dir socarrat. No aquells focs que cremen a l'entorn nostre, sinó aquell que s'encén a dintre nostre amb tanta llenya seca com hi amunteguem, és el que ens socarrarà.

En un altre escrit diu:

“He volgut ser sempre, encara que ni sempre ni gairebé mai ho ha aconseguit, un *bonus miles Christi* (bon soldat de Crist), un fill de l'Immaculat Cor de Maria”.

Servidor de la Paraula

Ens ha deixat un gran expert i professor de Sagrada Escripura, que ha ajudat moltes generacions a conèixer i aprofundir la Paraula de Déu, com a bon missioner claretià, servidor de la Paraula.

Persona de caràcter i defensor de la tradició. Radical en el que considerava que era fonamental. Ell mateix reconeix que era de “blanc o negre”, que li costava acceptar els grisos. Això, i el fet de ser molt sincer i directe en les seves apreciacions, li comportà no pocs conflictes.

Amb tot tenia un gran sentit de l'humor, sabia treure punta a les coses amb molta gràcia. Les notes biogràfiques que ens ha deixat estan plenes d'anècdotes molt divertides.

Era molt servicial, sempre disposat a ajudar els qui li demanaven algun servei o orientació, a nivell personal o institucional.

La Congregació sempre li estarà agraïda per tot el seu ingent treball per preparar

la documentació que ha portat al reconeixement dels nostres màrtirs com a beats. Ara pot gaudir amb ells per sempre de l'amor de Déu. Gràcies, pare Rafael Serra. Des del cel segueix vetllant per la teva estimada Congregació.

Notes biogràfiques del pare Màxim Muñoz Duran, CMF